

21. gada-gahjums.

Makfa ar pefsuhitſchann
par pasti:

par gadu 1 rub. 60 kāp.
" puſgadu 85 "

Makfa bei pefsuhitſcha-
nas Rihga:

par gadu 1 rub. — kāp.
" puſgadu 55 "
" 3 mehneſchi 30 "

Mahj. w. teel iſvohts ſest-
deenahm no p. 12 fahkoht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpachneeks un apgahdatajs.

Makfa
par fludinaſchanu:
par weenas fleijas ſmalta
raſtu (Petik)- rindu, jeb
to weetu, ko tahda rind
cenem, makfa 10 kāp.

Kedatija un ekspedijja
Rihga,

Ernst Plates bilſchu- un
grahmatu- drufatawa pē
Pehtera baſnizas.

Mahjas weefis iſnahk ween reis pa nedetu.

N. 50.

Sestdeena 11. Dezember.

1876.

Ra b d i t a j s.

Jaunakabs finas. Telegraſa finas.
Gekfjemes finas. No K. K. widus: pahr ſkohlaſ buhſchana.
No Baluſcha Kurſemē: tureenab buhſchana. No Kurſemes: ſkohlaſ buhſchana.

No Nowgorodes: traſti funi.
Ahrſemes finas. No Franzijsas: ministerijas pahrgrohſiba. No Konſtantinopeles: tureenab buhſchana, ſlepena fabeereba. No Ruffichulas: kara-
peku iſtoblochana. No Filipopeles: laufhu lurnefchana. No Seemeļu Ame-
ritas: preſidenta zelſchana.

Tahs jo eemehrojamahs maſchineſ u. t. pr. Uſautums. Peekiūmā:
Weza wihra teſtamente. Iſ weza ſaldata atminahm. Graudi un ſeedi.

Jaunakabs finas.

No Rihgas. Tai 7tā Dezemberi „Latweefchu draugu bee-
driba“ tureja ſawu gada-�apulji Rihga. Ka ziteem gadeem,
ka ari ſhogad beedribas direktori ihsumā pahrfvreda ſchinī
gadā laudis iſlaiftahs Latweefchu grahmataſ. Widſemes di-
rektors Neulanda k. no jaunahm grahmatahm par jo derigahm
apſihmeja „Zela maiſi“ no Bierhuff, „Etnograſiju“ no G.
Dünsberg, „Ranoānas ſemes apraktiſchanu“ no G. G. Croon,
„Behru-draugs,“ II. data no E. Schröder; tad par falen-
derehem runadams, norahdija us Widſemes kalenderi un us laika-
grahmatu, kas kreetnus un jaunus rakſtus paſneedſoht, tad
wehl zitus rakſtus peeminejis norahdija us leelaku rakſtu „Bel-
grades rohse,“ kas vebz ſawas faturas ne wiſai flavejama
un netihra Latweefchu walodā tulgota, lai gan zitadi Lopas
Mahrtina rakſteem branga waloda. Kurſemes direktors Rud-
lowsky k. peemineja ſtarp zitahm grahmatahm tohs preefch
pagasta ſkohlaſhm derigohs „ihsohs baſnizas ſtaſtus“ no
Blumberg, tad to maſo grahmataiu, „Franklina padohmi,“
kam lohti eewehrojama ſatura un tad wehl daschias zitas
grahmatas, bet wiſas no direktoreem peeminetaſ grahmatas
mas ruhmes deht newaram ſchē uſſihmeht. Vebz puſdeenahs
Latw. draugu beedribā mahzitajs Ullman k. runaja pahr jau-
neem wahrdēem Latweefchu walodā, peeminedams, ka deemschei-
baschi rakſteeſki, nedz walodas likumus prasdami, nedz Latwju
walodas garu ſajehgdami, jaunus wahrdus atwaſinajoht bei
apdohmas un apſinas. Tahtak pahr ſcho leetu ſpreſchoh-
tanis dohmās weenojojabs, ka tagadejā attihſtſchanahs laikā
Latwju rakſtu- un ſkohlaſ-walodā pawiſam newaroht atmet
jaunus ka ari ſwefchus wahrdus. Tad mahzitajs Weide k.
laſija preefchā gabalinus iſ lahdas Latwju waronu-đſeijas
(epoſa) un lugas (drahmas), ko lahdas ar djeemineeka garu
apdhwinahts Latweetis ſazerejjs.

No Chersones gubernijas. Kreewu awise „Hob. bp.“
paſneeds finu pahr lahdus atgadiju, kas rahda, lahdus ne-

ſchēliga ſirds dascham wiſram pret ſawu ſeevu, tad ta pret
winu noſeeguſehs. Minetaiſ notikums ir ſchahds: Talowa-
jas Balkas zeemā lahdas ſemneeks apnehma ſeevu, kurai diwi
mehneſchi vebz lahdahm pedſima behrniſch. Vebz lahdahm
nedelahm, tad ſeeva ſawas nedetas bija iſgulejuſe, wiha tilka no
ſawa bahrga wihra us tahdu breefmigu wiſſi ſohdita: wihrs aſ-
juhdsa ſirgu preefch rateem un ſeevu lihdsā pefehja, tad ar
laheem draugeem eefehdahs ratōs un ſahka braukt. Sirgs
tezeja rikſhus un ſeeva tam lihds, bet tad ta veeguruſe ne-
ſpehja lihds tezeht, tad wiha dabuja ar pahtagu. Ta wihi
lahdas 16 werſtes nobrauza. Mahjas pahnahkuſchi wihrs
no gresa ſeevai matus, no geherba wiha kailu, apſmehreja ar
varvu un aplaſſija ar ſpalwahm, tad wiha kreetni iſpehriſ
iſdina ahrā.

No Sibirijs. Ka tureenab awiſes ſiau, tad tur ſahluſchi
vee ſtrahdaſchanas veenemt Rihneſchu ſtrahdneekus. Gefe-
kumā wihi ſtrahda ar ſawem erohtſcheem, lihds wihi ar tu-
reens rihleem un erohtſcheem wehl naw apaduſchi. Rih-
neſchu waldiba atlauj, ſawem pawalſteekeem aiseet par
ſtrahdneekem us Sibirijs.

No Turzijas. Starp Greekeem, kas ir Turzijas pawalſ-
teek, arweenu leelaka nemeeriba rohnahs, jo wihi ſchinī iſ-
dewigā laikā ari preefch ſewiſ grib lahdas teſiſbas iſdabuht.

Telegraſa finas.

No Pehterburaſ ſai 8. Dezember. Wafar eepreefchus-
konferenze noturejuſe ſawu heidsamo fehdeſchamu. ſestdeenu
tiks pilnigai konferenzei preefchā ſlikti ſastahditee preefchli-
kumi. Ja Turzijas waldiba ſchohs preefchlikumus veenems,
tad buhs meers. — No Pehterburaſ ſai 9. Dez. ſala 29
grahdns. — Grafs Schuwalowſ nobrauzis us Brifeli. Gri-
boht Belgijas waldibu ſaizinaht, lai ta kara-pulkus eeletekoht
Bulgarijā. (Peſihmejuſ: Leelwalſtis weenojuſchahs, ta kara-
pulk ſeiliſchana Turzijas pawalſtēs buhtu nodohdama maſ-
walſtim, lai Turzijai nebuhtu jabaſdahs no uſwareſchanas.)

No Parijses ſai 8. Dezember. Ka no Konſtantinopeles
Parijs eiſ ſinohts, tad Midhat-Paſcha iſſazijis kara doh-
mas. Winſch negrib ne us lahdus wiſſi attaut, ka zitas wal-
ſtis ſawus kara-pulkus eeletekoht Turzijas pawalſtēs. (Pe-
ſihmejuſ: zaur ſchahdu pretoſchanohs no Turzijas puſes
waretu drihs notiſt, ka kara ſcheneeks ſazerejjs, prohti ka leelwalſtim
waijadſehs ar kara-ſpehku Turziju peefpeet, kas wihi darams.)

Geschäfes finas.

No A. A. . . widus. To mehs pawifam newaram is-dibinah, zil augstii ta pafaulite negrib ar fawahm gresnibas dohmahm kahpt, ar katru deenu flohlas-namus, teefas-namus un nefin kahdus namus buhvedama; tadeht tahdas gudro-schanas, mums, muhsu widus kautineem, firdis us spihtibu famusinadamas, pamudina muhs, ziteem mums lihdsigeem tau-teefcheem muhsu peetizibu atklaht, lai tee no muhsu sadrau-dfigas dohmu pastahwibas tiktu eepafinufchees ar teem laikeem, kad muhsu tikumi tika dibinati preefch tagadejeem laikeem (bet Deews fina, waj ari preefch nahloscheem laikeem) un lai muhsu widuzis netiktu atsichts par tahdu, kas no tauteefcheem atschkirtu. Tadeht kahdu wahrdiuu fajichu wisu wairak pahr muhsu mihiu flohlas-namu un muhs beedinadamu naudas iskratishanu. Mehs, lai gan ziteem zitadas dohmas, esam labi mahzijufchees to fakamu wahedu wehra lilt: „Kas augstii kahpj, tas fmagi kriht,” — un tadeht fkatamees ween gor fahneem un gaidam, kas tas par riheenbu buhs, kad fmagi kritihs. Muhsu pa-audse schini widuzi ir mahzijufehs labus tikumus un ja kahds auffis pazel un klaufahs us tahn jaunalahm gudro-schanahm — na! gan mehs kahdu pahstrah-dajam. Tapat ka weengad kahds muhsu runas wihreem lika preefchä, lai mehs ari jaunu flohlas-namu zeloht, jo tihri nelaibi paleekohit ap firds us wezo usfkatotees, bet mehs atbil-dejam: „Antin, kur stabulite?” un aifraldijam to usmuftataju probjam. Tahdu dikhenu flohlas-namu, kuxam warbuht wifa Latveeschu semé ohtes naw lihdsinajams, mehs no-ahridam buhtu beidsamee mutki. Muhsu flohlas-namus muhsu behrus it fevishki bes flohlotaja war ismahzicht wisu wifadäas finaschanas, kuras ari pehz wahrda war sihmeht, ka: „wehju-pashchana,” „wehjuma-mehroshana,” „mitruma ispeh-tischana” u. t. pr. un kad wehl pats flohlotajs fahrt runaht no geografijas un stenografijas, na! tad jaw behrenam ar diwreis til tukku pakauji jayahnaht mahjas, ar kahdu isgah-jis. Nu wehl kahdu wahrdiuu tahlaki. Pahr flohlas-nama freetnu pastahweschanu mums ne-isteigams preeks, zil kas il-gus gadus mums deenejis, jo kur tee gadi, kamehr zelts un pa puksi wehl naw fajchkeebes, jeb schu gan pahri auffis us rihteem pawifinajees un ta ka us Austruma semi taifahs probjam schmaukt, bet sto! kur nu brauksi? Sché tew pahris speeku rohkä un eij labaki ubagoht jeb labaki tupi rahmi! un ta atkal paleek meerig. Diwas kuhjas pret peeri pee-peestas lai tup. Un kad ari isskatahs ka fa-ihdsis wezitis, diwas rungas weena padusi eespraudis, kas mums par behdu! Mehs taupigi tautini buhdami, kurnaht to dauds nekurinjam, jo malka makfa dauds naudas — un peeteek ari tapat, jo katru behru noraidam ar waijadfigu dwachu un tur tee kohpa salihduchi fapulzina tahdu filtumu ka pirti. Ja flohlotajs weblejahs fawa pashcha filtuma, lai suhta behrus us „welna purwi” jeb zitur kur zakarnus laust un ar teem putru wahroht filtumu istaisht leelu leelo, jo behrni ir wisi no semneeku flakas un tamdeht lai eepafistahs ar tehwu tihumeem, jo zitadi tee war par jaunkundsinem pahrvahrstees. Ja! ta mehs ar fawu mihiu flohlas-namu preezigi meerä buhsim, kamehr muhsu pa-audses runas-wihri dwachu wilks — un ja tad nahls jauni stuhrgalwji tai weetä un ja warbuht pret tahlahm usmuftaschanahm newaredami atkarotees, laus tagadeju nogahsi un pafausei pakal steigdamees jaunu

zelt — tad wai teem! — — Bet lai pahr to peeteek! Weena ohtra leeta mums no leela fvara preefchä gut, pahr kuru pahrdohmajohit gandrihs papehschi fahrt tirptin tirpt, prohti dsimt-pirkchanas. Ko lai ar to eefahlam? Runas wihi tur neko wairs newar aistrunah un taks breefmas no-wehrist. Tee noteiktee gadi buhs drihs — ka rihta falna — probjam un mahjas buhs par dsimtu japehrl us wifadu wihi. Lihds schim us renti buhdami tatschu til dauds eetaupijam, ka fawu dwehjeli warejam atspirdsnaht pee mihi — mihi-liga schnabischa, ka ari muhsu taifinas dewejeem nefaprafchanu isskumt laukä un faprafchanu eeljäha eedsiht, un tas bija muhsu flaiwenakais mehckis, preefch ta art un feht un plaut — un taifnibus neleedsoht, mehs wairak newehlejamees. Bet ko nu? Nu wifa zeriba wehjä! Raudina lihds vahdejam grafitim buhs jafragabina un ja-eepetrahls, ja uskrata un tad — tad pafcheem flahpju graises ja-istwihkst. Kas muhsu garu pasihst, tas nefchaubisées leezinah, ka mehs tohs wahrdus: „Neruhpejees par rihtdeenu, rihtdeena pati par fewi ruhpefees” ejam brangi mahzijufchees un pee teem singri tihamees; bet nu ar to fahoditu dsimtpirkfchanu minetee wahrdi buhs pa kahjahm jamin un jamohzahs ar pahrlleegtu firdi preti, jo pafchi jaw nekahdu labumu no tam nebaudisim, til to fagatowosim teem, kas tagad tup gudribas namä un studeere no wehjeem un gegergrapijas un tas nu tihri nejauschibuhs pahrvahrtees par rihtdeenas-ruhpefchanohs. Laftais mihi! Tew wehl gribetum pahr ko zitu pahweshtih, bet warbuht ziti no muhjeemeem par to paliktu piki, jo wisi negrib, ka par dauds no muhsu leetahm treez, tadeht ne-ispand jeho pafneegto finu pafausei un to daridams gaudi wehl kahdu drusjau zita reisä. — p — r — ks.

No Bakuscha Kursemē. Bakuschu pagasts atrohdahs tuwu pee Embotes. Kad nahk no Embotes par Krustakalnu, tad jaukä eeleijä atrohdahs glihta apkohpta mahja, un tai lihdsahs mass dikkis, kusjch no abahm pujsiem ar stahweem pakalneem aprohbechohts, kas wafarä lohti jauku isskatu dohd. Ta mahja ir Bakuscha dsienawas. Par leelzelu tahlaku eedams un us masu pakalniti uslahpis, eeraudsisti laträ vujē leelzelam jaukas mahjas or fakau dahsjeem un labi apkohpteem tihruemeem, wirs kureem rudenäs kuplas wahras lihgotees lihgojabs. Dsibwojamas, ka ari zitas ehkas, wifas gandrihs jaun-buhwetas un ar schindela jeb daktina jumteem. Dsibwojamas mahjas atrohdahs ar wairak istabahm, ta ka kates war fajibt, taks jaw naw semneeku mahjas, bet muishinas. Tahlak eedams usnahki us augstu kalnu, no kura wirsgala war tahlu jo tahlu redseht, wisu wairak us riht-seemela puji, kur Skrundas meschs 14 werstes tahlu atrohdahs, kusjch wafarä preefch fkatitaju azim ka fils dekis jeb debejs mala isskatahs. No mineta kalna war gandrihs wisu to widu pahrvahrtees. To kalnu fawz Musta-kalnu. Us schi kalna ir Sweedri zitu reis lehgeri apmetuschi. Un winu kapsehta, kahdu $\frac{1}{4}$ wersti no ta kalna us seemela puji ir bijuse, kura fawz jaw nopohtita, ka ne sihmes wairs naw redsamias. (Pee Biha rajas) 1812 g. Frantschu Leisars Napoleons, ar fawu leelu kara-spehlu par jeho kalnu pahrgahja, tanj reisa ir wisi nowada eedsihwotaji ar faweeem lohpeem tahlu eeljäha mescha behgujchi un tur kahda plawä apmetuschees, kuru jeho baltu deenu par gohwi-dahrzu fawz. Us preefchhu fkatotees eeraudsisti kahdu wersti tahlumä labu prahwu muhra mahju un tai lihdsahs masaku lohka mahjixu. Euhgtu, zeenijams last-

tajs, ar manim lihds schahm mahjam nostaigabt: winas eelsch-un ahrpuši jo pilnigaki apskatiht. Ta ir leela muhra mahja, Bakuscha skohlas- un teejas-mahja. Mahja ir tiflab no eelsch-lā ari no ahrpušes labi apskopta. Skohlas istaba ir leela ar fescheem lohgeem un keegelu plahnu, kurā war wairak lā simts behrni pilnigu ruhmi preefsch mahjifchanas atraſt. Tai mahja eedsihwo zeen. Andersohna ī, kurſch walda abus amatus, tiflab skrihwela, kā ari skohlotaja. Zeen. Andersohna ī, ir wairak reisā dseedachanas beedribu gruntejjs, bet latru reis us smilkti. No skohlas-mahjas gressimees, zeen. Iſtaj, us seemela puši, gar moſo kohla mahjinn, kura ir meschafarga mahjina. Kahdus simts fohtus no minetas mahjas, masā preeſchu meschina, ko fawz Jaunsemu predeenu, tur at-rohdahs plazitis ar almenu tiltu aprohbeschohts, no kura jawdashī almeni nokrituschi, it kā gribetu latram ſoziht un pereahdiht: „par welti mehs ſchē weens us ohten stahwam!“ „Bakuscha zeen. dsimts kungs C. v. Dorotheesen“ ſaweem fainneskeem mahjas par lehtu naudu bij pahrdeinis un jüſdams fewi ſlimigu efam, ifredjeja ſcho augſchā mineto plazi par muhſchigu duſefchanas weetian, kapfehtu few un ſaweem laudim. Zeeinijams dsimts kungs dewa to plazi un laudis preefsch uſtaſiſchanas, lai tikai fainneki preewestu par lehtaku makſu to waijadſigo materialu. No eefahkuma gan, bet wehlaku wini to leedsahs dariht. Ta palika ta kapfehta puſs tafita. Iſgahjuſcho rudenī zeen. dsimts-kungs C. v. Dorotheesen aifgahja us muhſchigu duſefchanu un tika Paplaktes kapfehta ar leelu gohdu paglabahits. Starp Paplakti un Bakusji bija preezi gohda-mahrti tafiti. Saimneeki par fawu naudu muſikantus no Leepajas ſteleja un jahſchus lihds duſas weetinu pawadija. Kalpeem bij tas gohds nowehlehts fawu mihiotu tungu no muſicas iſnest, kur zeen. Freimanna ī, ar fawu dehlu jaufi dseedadami ar muſikla lihdspehleſchanu lihds rateem, kuri us lika gaidija, pawadija. —

Sprohgu Anſis.

No Kurſemes. Tapat kā Widſeme, ta ari Kurſeme pebz eefpehſchanas un atſihſchanas ruhpejabs un puhlejabs pahc ſkohlas buhſchanu. Schoreis us tam ſihmedamees paſneegsim ſahdas iħħas ſinas pahc jaunzelteem ſkohlas nameem, kaſ beidsamōs dimi mehnejchōs tika eefwehti. Tai 17ta Oktoberi tika eefwehtihs Ghdoles jaunais ſkohlas nams. (Għdola ir-Kuldigas tuwumā). Wintihs ir no muhra un ar dimi taħschahm; ruhmes tur buhſchoht preefsch kahdeem 300 behrneem, gułamahs iſtabas ir iħvaſħas. Pee nama buhſchanas leelſkungs ari fawu valihdsibu ne-ejoh leedſis. — Tai 23fchā Oktoberi tika eefwehtihs Kazdanga jaunais ſkohlas nams. (Kazdanga ir-Visputes tuwumā). Ari ſhis nams ir diwtahſchigs, leelzeta malā uſbuhehts. Buhrweſchanu maſ-ſafuſe pahri par 6000 rublu. Naudu aifdewiſ leelſkungs, bet kah kapitals buhs atlħidjahts, tad leelſkungs ſchi kapi-tala intrefes dawkina fawam pagostam preefsch ſkohlas buhſchanas. Us taħdu wihi leelſkungs aifdohto kapitali tik lab kā ſchlikojjs, par ko pagast winam deesgan newar patei-tees. — Tai 16 Novemberi tika eefwehtihs Bohpes zetortais jaunais ſkohlas nams. Bohpe, kaſ atrohnahs Wentspils ap-gabalā, ir leels nowads (ſwaliſ), kaſ kahdas 10 kwadrata juhdses leels ar taħdahm 6000 dweħżejt. Kad nu no-wads taħds leels un wiſeem behrneem ſkohla ja-eet, tad ti-kai ari tik ko ar 4 ſkohlahm peeteek.

No Nowgorodes mums ſchahds räfis pereftihs: Now-

gorodas gubernijas Marjines walſti, ta noſauktā Kurſemeeki pagasta, ſchahds afgadijums notizees. Dimi waj trihs meh-nejchi jaw buhs atpaka!, kad kahds traſs funnelis, neleels no auguma, bija us mineto weetu atmahjis (no kureenes, to ne-finam) un farehja stahraſta M. B. ſuni un ari wehl dauids zitus. Stahraſta fawu ſuni bija preeſchis ar kahdu ſchahriti, to refnumu ta wareja buht, kahdas muhſu wezzeħweem fe-najds laikos bija birkhu jeb ari wiħxhu auſlinas. Ziti ar ſaweeem fareeteem fuueem darija, kā nu kurſch prasdams un ko par to labako atſina. Muſchhas waldneeks stahraſtu bija preefschā aizinajis un stipri preefazijis, ka wiſus fuus buhs noſchaut, kuxi tiluſchi apreeti. Bet ſhis lehnſtirdigs buhdams, funga pawehli nemas ne-ispildija. Bet kad wina fuus ſchahriti jaw bij rahwiſ puſču un prohjam gahjis, tad ziti, kureem tan i paſčha reisā fuus ſarehja, ſteidsahs glahbſchanu mekleht pree leela puhſchlineka jeb wahrdneeka. Schis no-raksta zedeles un leek taħs doht apeħst fareeteem fuueem. Suni fawihſtitas zedeles panehmuschi paleek tilpat traſt kā kad zedeles nebuhtu ehduschi; bet tas ir tas flitums, ka nu teem fuueem fawj droħſchi ſtaigaht aplaħret, doħmadami, ka tee no zedeleħm palikuſchi weſeli. Ta tad nu Deewam schehl tralee ſuni dabu watu un dara taħdus greħkus, ka tħi breefmas dſirdoht, fapleħſch zuhkas, aitas, ſtrgus u. t. pr. Una ſhee few palihdsibas nemekle; fareetahs zuhkas un aitas tika nolautas un par uſtu bruhketas, wiſi us tam paſħawedami, ka nekas nebuħſchoht kaiteht, jo traekteem fuueem efoht traküma speħks nonems ar maħam zedelitehm. Scho behdigu afgadijumi paſħaſtu ſaweeem tauteeſcheen, lai redsetu, kahds poħsts un behdas war iſzeltees, kad laudis pa-dewuſħees mahau tizibai, jo waj ta naw mahau tiziba, ka dohma ar taħdahm zedelitehm trakümu iſahrteht. Tik dauids taħs ſinas if Nowgorodes. Neis par zedelitehm runadami, ka ſtrakumu iſahrste, peeliksim laħdu ſitu ſinu pahc ſho buhſchanu if kahda Latvju tumiċħaka lalka. Prohti ari tur dashi atrohnahs, kaſ tiz taħdahm trakümu aifdihdamahm zedelitehm; bet kaſ us taħdahm zedelitehm rakſtihs, eelsch tam doħmas ſchekirahs: ziti dohma ka us taħdas zedelites ir uſ-rakſita teħwix-reiſa (teħwixmu h) atħaqarniſti, bet taħda rakſiſchanu efoht leels greħks, jo rakſtihs jaur tam nodohdoht fawu dweħfeli weħnam; ziti atkal dohma, ka us zedelites teek rakſisti laħdi ſintefchanas waħdi neżaproħtamā, iweſčha wa-loħa u. t. j. pr. Zeredami, ka neweens if Mahjas weſa laſitajeem taħdahm aylamahm bleħnahn netižeħs, weħletumees, ka kafes, kam gaditohs kant kur taħdu mahau tizibu maniħt, pret to strahdatu un raudſitu to iſnihzinah.

Ahrſemes ſinas.

No Franzija. Ministerijas pahrgrohschana Franzija ir meerigi iſliħdismajuſħas, ari garidsneeki ar ministeru pahrgrohschana efoht ar meeru, tapexx ka dasħi ministeri wieneem pebz prahha. Leelas ruħpes wieneem par kultus (apgařmoſchanas un baſnizas-leetū) ministeri, kahds ſchinji amata tiks eezelts, jo ar to wieneem baſnizas leetās darischanas. Skohlas buhſchanas ministeris Waddingtons wieneem, prohti fatolu ga-ridsneeki, jaw ta naw pa-prahtam, jo Waddingtons naw fatolis bet protestants un tamdeht garidsneeki leetās jo briħ-praħtigas. Zitadi, kā jaw minejam, wini ar ministeru pahrgrohschana meerā; kara-ministeris Berto (Berthaut) paleek faww amata un tas arweenu labu prahha pret garidsneekiem.

rahdijs. Auri jaumeezeltais Schihl Simons naw garidsneekeem jeb ultramontaneem reebigs, jo tas, salihdsinajoht ar wina preefchagheju, israhdijs dauds wairak draudsigu prahdu. Ta ka garidsneekeem deesgan tahs eespehjas Franzijā, tad nekahdi leeli strihdini starp waldibu un garidsneekeem fchim brihscham nebuhs gaidami, jo ministerijās naw tagad tahdu wihru, kas garidsneekeem buhtu fhwī pretineeki un eenihdetaji. — Pahr walsts buhfschanu runajoht japeemin, ka republikas preefch-neeks marshals Mak Mahons kreetni strahda sawā augstā amata un arweenu wairak atfahschanas pee walsts un tautas atrohd; winjch noopeetni zenschahs un nepeekusdami puhlejabs pehz peenemteem waldfschanas likumeem fawa amata fvari-gohs peenahkumus ispildiht. Beigās wehl kahds wahrdi japeemin pahr pafaules istahdi. Ka Wahzija issfajjuje, ka wina pee Parishes issfahdes negrib peedalitees, tamdeht ka tas laiks preefch fatafischanas par ihju, — fchi buhfschanu ari atraduſe ewehrofchanu pee zitahm walstīm, ta par peemehru pee Italijas, kur pahr fch leetu spreeschoht deesgan atradahs tahdu, kas tahda paſcha eemeſla deht grib no issfahdes at-turetees. To wiſu ewehrofchahs Franzijas brihwprahdigahs awises issfaka tahs dohmas, waj nederetu, kad issfahdi atzeltu us wehlaku laiku, prohti us ziti gadu (tagad nodohmajuschi issfahdi tureht 1878tā gadā).

No Konstantinopeles. It ka kahda ehla, kas fawds pamatōs fcheklohbijuschihs, katreu brihdī war fageuht, winas pafchekī wairs netura, fpahres fametahs, jumts dabuhn kūrumu, ta tagad Turzijai, fawds pamatōs fcheklohbijata, wiſur rohdahs fcheklohbijahs, pretofchanahs, kurnefchana un flepēnas rihlofchanahs. Ministerijā fcheklohbijahs un pretofchanahs pret waijadſigeem eegrohſijumeem, pee turku-tizigeem pawalst-neekem kurnefchana pret waldibu, un flepēnas rihlofchanahs pret waldibu ari pa brihscham rohdahs. Nupat atmahlus has finas no Konstantinopeles, ka Turzijas waldiba veenahkuſe tahdu flepēnu fabeedribu, kas nodohmajuschihs fchahdu stiki is-dariht, un prohti: atzelto sultani Muradu is fawas pils if-sagt un tad wina, prohti Murada, wahrdā issfludinah Turzijas tizigeem pawalstneekem, ka ihstaſi sultans Murads no trohna nogahs un wina weetā eezelts warmahls Abduls Hamids, kam it nemas nepeenahkabs us Turzijas waldbas trohna fehdeht; tad ari issfludinah, ka wiſas pahrgrohſibas, ko tagadeja waldbas nodohmajuschihs dariht, tilfchoht atmestas, kad Murads nahktu pee waldbas. Sinams ka ſlimais, garā un meeſā wahjais Murads no wiſas fchihs nodohmatas is-rihlofchanas neka neſin, bet tik ziti wika wahrdū few par labu gribejuschi isleetaht. Waldiba ari fawā rohkā dabujuſe to issfludinajumu, ko flepēna fabeedriba gribejusi laudis laift. Ja waldbai nebuhtu isdeweess pee laika flepēno fabeedribu atflaht un ta tad to isnihzinah, tad winai daschas nepatik-ſchanas un kawekli buhtu warejuschi rastees, ihpaſchi ta weeta issfludinajuma, kur teek apſohlita wiſu jaunu eegrohſibū at-zelchana, buhtu pee fatragineem Turkeem dauds pafkriteju atraduſe, jo tee jaw ta kurn pret tagadeja Abdula Hamida waldbi, kas netizigeem paſlausidama apfpeeschoht tizigohs un gribohs eegrohſiht jaunas buhfschanas. (Slatees ari to ſiru no Filipopeles fchini numurā.) — Bes dascheem Turku augustaneem pee minetas flepēnahs fabeedribas peeder ari daschi feewefchi is Murada familijas. Dūmpineeki, ka flepēnahs fabeedribas lohſeklus war noſault, bija par feewefcheem pahr-gehrbusches un tahdā uſwalkā Murada pili eetikuschi, kur

wini fawas fehdeſchanas un pahrfpreſchanas tureja. Wal-diba ari neko no tam nebuhtu dabujuſe finaht, ja dumpineelu starpā nebuhtu radees kahds feewetis, kas waldibai wiſu if-teiza. Schis feewetis, kahda no sultana Murada feewahm, stahweja flepēna miheſtibā ar kahdu is dumpineekem un no ta tad wiſu bija dabujuſe finaht. Kad nu winai zaur pils-fargeem fchihs miheſtibas deht nepatikſchanas radahs, tad wina atreebdamahs wiſu atklahja. Tik ko waldiba no tam dabuja finaht, tad ari tuhlit polizeja bija klahit un wiſus falehra.

No Rūſtschukas teek pahr Turzijas isrihlofchanohs us kāru pafneegtas fchahdas finas: Kā tureenas kara-kungi ſazijuschi, tad Turku Donawas armija ir fastahdita is 5 kara-pvehleem jeb korpuſem, kuri diwu lihds triju nedelu laikā buhs pil-nigi tur fapuljeti. Pebz kara-ministera noſazijuma Donawas armija fastahdama is fchahdeem kara-pulkeem un kara-wihreem: 30 pulki jeb regimenter kahjineelu, 31 batalons strehlneelu, 16 pulki jahtneelu un 3 pulki rohbeschu ſaldatu. Leelgabaleem waijaga buht 68 baterijahm, katrai pa 6 leelgabaleem, ta ka leelgabaleem pawiſam 408 leelgabali. Schi armija buhſchoht ta ta noſaulta aktiva armija, tas ir pilnigā buhſchanā buhdama ihta armija. Pee fchihs armijas peederehs weens reserwes korpuſis is 30 pulkeem mi-litſchu, no kureem katrai pulkam buhs 1800 wihru. Ja Turzijai teefcham isdohdahs tahdu armiju ar tahdu reserwes korpuſu fastahdiht, tad ſchis pvehks buhtu deesgan ewehro-jams, ja karsch iszeltobs. Bet pee tam ari japeemin, ka Turzija fawas beidſamohs pvehkus fanehmuſe, us kāru riſkodamahs; turklaht wehl wika zik pvehdama grib kara-pulkus nostahdiht Uſijā un pee Donawas, kas lai preti ſtahtohs ſteewijai, ja ar wina karsch iszeltobs. Us Bulgariju ari jauni kara-pulki teek aifſuhitit.

— Pebz kahda weza Turku walsts eestahdijuma peenah-kotees katrai muhamedanu grunts-ihpaſchneekam, ja Turku walsts nahktu leelās ſprugās, us fawu rehkinumu isrihkoht un apbrunoht kara-wihrus un tohs sultanam nodoht. Shahdus no grunts-ihpaſchneekem isrihlotus kara-wihrus noſauz par „Seemineem.“ Turku walsts wairak neka ſimts gadu naš tahdā wahrigā buhſchanā bijuſe, ka winai buhtu waijadſejis fchahdus pulkus likt no grunts-ihpaſchneekem fastahdiht; bet ta-gad wika gan kahdā buhſchanā dohmajahs efam, jo kara ministeris pawehlejis, Seeminu pulkus fastahdiht un tik dauds, ka is teem war fastahdiht 30 batalonus. Pawehli gan nu ministeris tahdu dewis, bet zita leeta ir ta, waj ari Turku grunts-ihpaſchneekli pvehj tik dauds kara-wihrus apbrunoht un un taijnibū ſaloht, wini tik dauds neſpēhj wiſ, ja dauds, tad wika kahdus 10 lihds 12 batalonus warehs fastahdiht. Ta-pat sultans ūſajinajis tahs ſem wina wirswaldbas buhdamas walsts Egipti, Tunifju un Tripoliſju, lai fuhtoht kara-pulkus. Egipte waijaga fuhtih 20,000 ſaldatu, no kureem wika fuhtijuse 9,400, ta ka winai wehl jaſuhta 10,600. Tunifai un Tripoliſai kohpā jaſuhta 4800. Wiſus ſchohs pulkus kara ministeris nodohmajis nostahdiht pee Donawas. Ja Turku waldbai tikai naudas netruhktu, tad wika gan eespehku kahdus 200,000 ſaldatu tureenas pawalstē fastahdiht.

No Filipopeles. Ta tur eezelta ismeklefchanas komiſja deht paſtrahdateem breeſmas darbeem pee kriſtigeem taudim dabujuſe no Konstantinopeles to pawehli, lai ar ſaweeem ismeklefchanas darbeem pasteidſotees. Prohti fchi komiſja, ka jaw winas

wahrdas to rahda, ismekle tohs wainigus starp muhamedaneem, kas bresmu darbus pee kristigeem pastrahdajuschi. Pee komisjas fehdefchanahm nem dalib 'tas jaw muhju lafitajeem pasibstamais Anglu lungs Baring (Anglijas weetneebas seletehrs) un Anglijas konsula weetneeks Rasterts. Zaur schahdu peedalischahohs Turkeem griboh negriboht taifni ja ismekle. Kā tā 26tā Novemberi no Filivopeles teek snohts, tad beidsamā laikā lahdī 80 lihds 90 Turki tiluschi fanemti un zeetumā eelkli un wehl dauds ziti peenahks laht. Starp fanemteem Turkeem atrohnahs ari diwi Turku angstromi (Ahmet-Aga un Tuffums-Bej), kas pee nemeera apfpeeschanas ihsti ar Turku neschehlibu strahdajuschi. Turku waldiba no leelwalstim us tam peefpeesta, jo stingraki fahk ismekle schanas darbus rohla nemt, bet zaur tam fazel pret fewi launu prabtu pee fawem turkutizigeem pawalstneekem, jo tee kurn par waldibu, ka tā taujotees no netizigeem peefpeestees fawus tizigohs pawalstneekus spaidiht. Nereti pa deenu reds Turkus gan leelakā gan masakā pulkā pee lahda eelas stuhra sapuljeuschihs; vahr zeetumā eelkitem muhamedaneem runadami lamajahs vahr fawu waldibu, ka ta fawus tizigohs pawalstneekus ne-aistahwedama atmehoht wezohs Turku likuntus, un nereti draudefchanas issaka neween pret fawu waldibu, bet wehl jo wairak pret kristigeem pawalstneekem, kuru deht tīkai tizigo spaidischana noteekotes, ka wini wainigo Turku faherfchanu nofauz. Ihpaſchi ar leelu fa-ihgſhanu un enihdeſchanu Turki runa no Kreewijas, kuru wini par to ihsti wainigo erauga, ka Turzija tahdās sprugās nahkuſe; ari us Angliju wini tura launu prabtu un leekahs pawifam aismirfuchi, ka Anglia weenumeht par Turzijas usturefchanu turejehs un wehl tagad Turzijai wairak valihds, neka tas ihsti peenahkahs; wini tik us Angliju putojahs, ka ta peeedrojahs zitahm leelwalstim un Turzijas waldibu veefpeesh us vahrgrohſichanu walstis buhſchanā. Tad jaw tagad Turki tura launu prabtu us fawu waldibu, un issaka draudefchanas, ko wini tad wehl nedarihs, tad fanemtee Turki tiks teefati?

No Seemelu-Amerikas. Jaw isgahjuſchā numurā ihfumā peeminejam, ka faveedrotahm brihwatstis ar fawa presidenta zelſchanu negrib ihsti weiktees un ka abas partijas, demokratu ka ari republikaneeschu partijas, ar wiſadeem, gan attauteem, gan ne-attauteem lihdslekteem rauga fawu kandidatu par presidentu eezelt, jeb ar ziteem wahrdeem, preefch fawa kandidata dabuht balsu wairumu. Wifas brihwatstis jaw fawas balsis bija nodewuſchas, waj nu weenam jeb ohtram kandidatam, tīkai weena brihwatstis ne un tā tad wiſa isfchleſchanā tik gaidama no ſchihis weenam brihwatstis. Schini walstī dauds nehgeru jeb melno, kureem ari ta teesiba preefch presidenta wehlefchanas fawu balsi nedoh. Schee melnee jeb nehgeri, kas preefch lahdeem 10 gadeem no wehrdibas tika atlaiſti un tamdeht nemahziti un no walstis buhſchanas neko neprasdami zilwelki, — ſhee nu ihpaſchi partijas rihloſchanai derigi, jo no wineem war balsis zaur apfoblijuemeem jeb naudu jo drīhs nōpirk. Kad nu ſchahdas nekahrtibas notikuſchas, tad waldiba to lika ismekleht. Pee ismekleſchanas vahr minetahm nekahrtibahm, kas notikuſchas pee presidenta zehleju zelſchanas (prohti pawalstneeki papreefch u zet presidentu zehlejus), nu israhdierees, ka nauda preefch balsu pirkfchanas nam tauvita, tā par peemehru Deenwidus-Karolinas brihwatsti ſohlijuſchi weenam presidenta zehlejam 50,000 dolaru, ohtram 100,000 dolaru, lai fawu balsi

dohdoht Tildenam. Awises ſlaidri issaka: kura partija ſpehſchoht wairak naudas upureht, ta dabuſchoht wirſtohku jeb ar ziteem wahrdeem: tās kandidats tiks par presidentu eezelt. Lai nu gan wehl nebuh naw ifſpreests, kuram no abeem kandidateem, waj Tildenam waj Hajeſ'am, peekritihs waldbas wara, tad tomehr abu partiju komitejas jaw islaiduſchias ſludinajumus, kurds katra ſino, ka winas kandidats iswehlehts par presidentu. Beigās wehl lahds wahrdas japeeleaf vahr tām abahm partijahm, prohti vahr „demokrateem“ un republikaneſheem.“ Tā pat ka tagad un wehl jo ſhwaki ſchihis abas partijas ſtahveja weena pret ohtru, tad 1860tā gadā tīla ſlawenais Linkolns eezelt par presidentu. Linkolns pedereja pee republikaneſchu partijas un lihds ar winu Seemelu brihwatstis, turpreti Deenwidus brihwatstis pedereja pee demokratu partijas. Starp abahm partijahm iszehlahs bresmigs karſch. Demokratu partija eezechla ſew ihpaſchu presidentu. Republikaneſchu partija jeb Seemelu brihwatstis pahwareja Deenwidus brihwatstis jeb demokratu partiju, kas negribeja wehrgu buhſchanu atzelt, tapehž ka Deenwidus brihwatstis ar wehrgeem strahdaja; bet tad nu bija pahwareta, tad bija winai javadohdahs un wehrgu buhſchanu tika atzelta. Republikaneſchu partija palika ta waldneeze neween toreis, bet lihds ſchim brihscham. Demokratu partija warbuht ari tagad nebuhu tik drohſchi fawu galvu pajehluſe, ja dasħas buhſchanas winu us tam nebuhu paſkubinajuschaſ. Beidsamā laikā, Grantam par presidentu buhdamam, bija no dasheem augstakeem waldibas wiſreem nodaritas nekahrtibas un ſchahda buhſchanu nu demokrat ſew par labu raudſija pee presidenta zelſchanas iſleetaht. Tad ari wehl wineem ſchahda buhſchanu valihdeja dauds balsu preefch fawa kandidata ſadabuht, prohti bija tahdas waldas ifpaſtas, ka Grants, kas jaw diwreis par presidentu bijis, griboh ſiktees wehl trefch reisu eezeltees par presidentu. Tas wehl Amerikas brihwatstis naw bijis. Demokratu partija ſchihis walodas us tam iſleetoja, ka Grants griboh ſtrech reisu palikt par presidentu, lai waretu brihwatstis usmeetees par Leisaru, kā to fawā laikā Napoleons III. darija, kas brihwatstis presidents buhdams līlahs eezeltees par Leisaru. Zaur augfham minetahm nekahrtibahm un ſchahdahm waldaht demokratu partijai ifdewahs tik dauds to balsu ſadabuht. Politikas prateji preefch, ka republikaneſchi dabuſchoht wirſtohku, bet ihsti to wehl newens newar iſſinaht, warbuht ka wehl karſch iſzelahs.

Tahs jo eeweherojamahs maschines preefch jaunu laiku ſemkohpibas darbeem.

(States N 47. Turpinajums.)

Jee ihstei labumi, zaur lo R. G. un S. lokomobiles vahrasas par wiſahm zitahm Anglu fabriku maschinehm, ir ſchahdileels damſa ſpehls, leels dſihſchanas ſpehls un leels ahtums eelsch folbena (Luischa) ſtefchchanahs.

Lai waretu ſchō treiju ihpaſchibū wehrtibū viſnigī atſiht, lahdas pee R. Garrett un Sons lokomobilem atrohnamas, tad gan waijadsetu lahdū nodatu if maschinu ſinatnibas ſchē paſneeg, bet nedī ſas mans nobohms, nedī ari ſchē ta weeta preefch tam, peetiks peeminoht, lai ihpaſchi nupat minetahs tribs ihpaſchibas ir tahs, us kurahm damſmaschines ſatmneežibas wehrtiba atbalstahs; tamdeht ari gribu vahr ſchō leetu lahdus latram weegli ſaprohtamus wahrous fazit.

Jo leelaks tas iſleetojamais damſa ſpehls, tas ir ar ziteem wahrdeem: jo leelaka ta ſpefchana, ar kuru damſa ſpehls us

Wenam speesch, jo leelaka finams ari buhs wina spehla pahrdaschanas. Kad nu weenā reisā damfs (futs) speesch ar 60 mahrzinahm un oħtrā reisā ar 75 mahrzinahm us folbena, tad tas pats damfa daudsums ar leelaku speeschanu pastrahda par 25% (weenu zetordotu) wairak nela pirmals ar masafu speeschanas spehlu. Tamdeht tad nu jajauta, jik buhs wairak ja-istehre jeb jik wajadsehs wairak lurinama (mallas jeb oħġlu) pabruhleħt, lai leelaku damfa speeschanas spehlu panahltu. To war iſſtaidroht, ja eewehro schahdu buhſchanu, la damsam, tas speesch ar 4 atmosfeħru speeschanu (ar 60 mahrzinahm us kwadraha joles), wajjaga 145 grahdu ġiltuma, peħz Belsu fa reħkinajoh, un damsam, tas speesch ar 5 atmosfeħru speeschanu (ar 75 mahz. us kw. 3.), wajjaga 153 grahdu ġiltuma, ta' tad damfu ar 4 atmosfeħru speeschanu wajjaga par 8 grahdi wairak fasildiħt un wijsch speediħs ar 5 atmosfeħru speeschanu. Ka preeħsch 8 grahdu ġiltumi pawairofchanas tilai mas lurinama materiala wajjaga, tas fatram leħti prohtams. No tam war latrs pahreezinatees, lam gadahs damftal u redseħt, jik ahri damfa speeschanas speħħis no 4 atmosfeħrahm us 5 atmosfeħrahm pajekħah, un la mas lurinajama wajjaga, falihdinajoh ar panahlo damfa speeschanas freħlu, jeb ar ziteem wahrdeem, la wajjadsgais lurinama daudsums ir-koħti mass pret panahlo damfa speħħa daudsumu.

Ta' tad jo leelaks damsam tas speeschanas speħħis, jo masaf wajjaga damfa preeħsch taħda paħxa darba daudsumu, tas ir ar ziteem wahrdeem: jo leelaks damfa speeschanas speħħis, jo masaf wajjaga damfa preeħsch liħdsiga gruktuma pahrspeħħchanas. Lai gon preeħsch damfa panahlofchanas ar leelaku speeschanas speħħu wajjaga drusja wairak lurinama, bet tamdeht ari dauds masaf damfa wajjaga, zaur to laba teesa lurinama teek ustaupita, jo uħdeni no 0° (nul grada) pahreħschoħt par damfu ar 4 atmosfeħru speeschanu wajjaga fasildischanas no 145 grahdeem, kameħr 8 grahdes fasildischanas wairak to paħċu damfu pajekħ us 5 atmosfeħru speeschanas speħħis.

Wiesnetu par dauds lailu, ja gribetu ar sinatnibas reħkinum meem peeraħdiħt, jik zaur taħdu leelaku damfa fasildischanu tħabs pekkas atleżahs; peetiks peeminoħt, ka zaure tam kahd 35 prozentas pekkas atleżahs, ja no damfa ar leelaku speeschanas speħħu wajjaga masaf nela 2 tressħafas preeħsch liħdsiga darba pastrahdaschanas, tamdeħt ari 1 tressħafas damfa masaf wajjaga un ta' tad ari masaf lurinama.

Schahdū nupat minnha meħru strahda ari R. Garrett un Sons lokomobiles ar dauds masafu pildischanu un tamdeħt ar dauds leelaku dīħiħchanas speħħu nela zitħas Anglu lokomobiles.

Lai ar damfa dīħiħchanas speħħu jeb elspansiju ari taħbi eepasih toħbs, lam masaf sinasħauas paher damfmaschinehm, tad kahdu wahrdu paher damfa strahdaschanu damfmaschine fajżiżim.

Damfmaschine, tas pee lokomobileħm teek leetata, pastahw is zilindera (stħobra), tas abo galis zeeti aistaħħihs un kurax folbens jeb klużi us preeħschu un atpatat teek d'sħiħi. Ar damfa zilinderi ir-fawenotha masa eriħte, ta' nofaukta schiħberu lahdite, is kuraas pee abeem zilindera galeem ta' ari us aħru wed kanaki, tas zaure ihpaħċhu eetaħħi teek aisdariti (fleħgi) un atħariti (walam attaħħi). Tas-kaħla fasilditħas damfs eet zaure attaħħi aissħajjamo schiħberu lahdit un is taħbi pahrmibħus weenā un oħtrā damfzilindera gal.

Kameħr damfs, par peemehru, zilindera preeħschas galu ee-eet, tameħr wina oħris għaliex bixxha bixxha fuq-żonha ar to kohħru, tas-ksur ħażżeen ēe-eet; folbens (kluziż) zaur to no kalla nahlħamu damfu teek d'sħiħi us zilindera palakas galu, un ta' paħħa laila damfs is wal-kaħxa zilindera datas i-seet aħra. Kad folbens nogħijs us (zilindera) palakas galu, tad ta' patte darboschanahs atħafħaħs oħtradi, damfs i-seet is preeħschas galu un palakas galu ee-eet jauns damfs is kalla. Baur schahdu damfa ee-eesħanu un i-seesħanu folbens teek d'sħiħi us preeħschu un atpatat un zaure ihpaħċhu stangu ar kurbel-les-welli fawenotha schi kustosħchanas d'sen jeb greesch maschines schwungriteni jeb ratu.

Damfam schahda ihpaħċibha, la wijsch ispleħschanahs, tas ir, tad taħbi daħla daudsums, par peemehru, zilindri eesleħġi, tad wijsch ispleħsdamees kateu sumjamu leelu us preeħschu sumi un ta' tad ari sumjamu folbenu us preeħschu d'sen, ja damfam

deesgan dīħiħchanas speħħa, to schahħħai dīħiħchanai preti buhdamu kawell pahrspeħt. Pee tam damfs faru piemeju dīħiħchanas speħħu nepatura, bet f'hi speħħis maśinajahs taħda meħra, jo leelaka ta ruħme, kurax damfs ispleħschanahs. Schi damfa ispleħschanahs ihpaħċibha teek nu pee damfmaschinehm us taħdu wiħst isleħtota, ka damfa peenahħanu jaw aptura, eekam zilinders tilai ja' dati ir ar damfu pildiħi, un ne tilai tad, tad jaw folbens liħds oħram galam nogħijs. Schahdas maschines strahda ar damfa ispleħschanahs speħħu jeb elspansiju un wiċċas fużi par elspansijas maschinehm, turpreți taħbi maschines, turwiżiż zilinderis teek ar damfu pildiħi, strahda bej elspansijas.

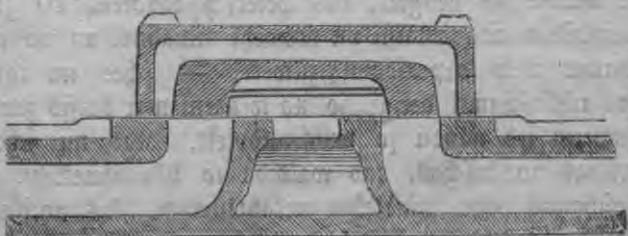
Schiddu nu jajauta, us kahdu wiħi elspansija panahkama. Kà jaw peeminejami, tad damfs, tad wijsch folbenu no weena gala liħds oħram d'sin, i-seet aħra.

Kad nu damfs pa wiċċu folbena dīħiħchanas (zelħħanas) lailu buħtu arweenu peenahżi slakti un ta' tad teesħam ar vil-nigu pildischanu strahdajis, tad damsam, kad wijsch faru darbu pastrahdajis, buħtu weħl tas ispleħschanahs speħħis, kahds winam kallia bija, un ar f'ho speħħu wijsch i-seet aħra.

Ka augħċam jaw peeminejami, tad schahħam damsam weħl ir strahdaschanas speħħis, kas damsam aħra i-sej̊hoħt nekam par labu pasuħd. Tamdeħt prohtams, ka ir-derig, tad katra reiżu zilindri tilai ja' dati ar damfu pilda, zilindri wiċċam kauj ispleħstees, to wiċċam buħdamo speħħu zaur tam jo wairak is-bruhkeħt un is taħdu wiħi wiċċa gala ispleħschanahs pamasinah un wiċċam eesħaktum aħja. Ka zaur to damfs un ta' tad ari lurinamais teek ustaupiħts, tas ir weegħi saprohtams, jo pieṁlahrt teek masaf damfa zilindri eelaists un damfs ar masaf ispleħschanahs speħħu teek islaists aħra u neħħi pee damfmaschine, kas strahda bej elspansijas. Jo leelaka damsam elspansija (ispleħschanahs speħħis), tas ir, ja masaf zilinders ar damfu jaħilda un ta' tad ari damsam masaf gala elspansijas, — jo wairak i-staupidama maschine strahdahs. Tapēħż pee wiċċam damfmaschinehm rauga panahk zik eespeħħjamu leelu elspansiju un pee leelħam maschinehm, kif ihpaħċi us leelu aistaupiħsanu luuħo, teek tif leela elspansija panahkha, ka zilinders tilai $\frac{1}{10}$ liħds $\frac{1}{20}$ ar damfu jaapep il-pida.

Damfa eelaħħana un islaħħana noteek zaur augħċam mis-neto eriħti. Ta' nu teek dasħħadi isdarita un par leelakai dati noteekħa zaur aissħajjamo (schiħbereem), kas no ta' nofanha el-spansija koħti aproħ besħonta un tilai diwus schiħberus (aissħajjamoħ) leetajoh ir-eeħġi, zilindri ar masaf damfu pildiħt. Bet kad nu no leela swara, ta' lai lokomobile peħz eespeħħchanas buħtu jo weenlaħxa un tamdeħt diwus schiħberu leetajħana nepeeliħd isħrafha wajjadsgai weenlaħħi, tad ari taħbi preeħsch semloħyibas ta'istħaħ lokomobiles tilai ir ar weenū schiħberi jeb aissħajjamo.

Tahħadha maschine, kurax ħamars ween-sħaħħiġi schiħberis, ir-tilai masa el-spansija un ta' tad ari wiċċam Anglu fabrik lu lokomobiles ir-taħbi, kif zilinders teek pildiħi ar damfu liħdi taħħadha 85 prozentehm un tamdeħt wiċċam ir-tif kahd 15 prozentas el-spansijas. Tilai R. Garrett un Sons lokomobiles teigħi no zitħam Anglu lokomobileħm issħekkiraħ, jo wiċċas zaur faru patenteeretu kanaka schiħberi war zilindri pildiħt ar-tilai 50 prozentehm damfa.

Peenam damfs, kam eesħaktum aħħi ispleħschanahs speħħis no 60 mahrzinahm us kwadraha jolás, tad tam buħġas ispleħschanahs speħħis no 51 mahrzinah, turpreți pee R. Garrett un Sons lokomobileħm tilai no 30 mahrzinahm us kwadraha jolás, tas ne-isleħtota atlila. Jik leela ta' pekkha zaure tam (propti ta'

masak damsa spehla paleel ne-isletohts) paleelabs, to latris war aprehkinaht, abus skaitus salihdsinajoh, un ta tad ta maschine buhs ta laupigala, kas masak turinama pabruhlehs, kas masak atstahj damsu ne-isleetotu.

Kad nu N. Garrett un Sons lokomobiles ar leelatu ispleh-schanabs spehlu (elspanisiju) strahda, tad schihs lokomobiles ar tahdas paschas maschines leelumu un ar masalu pildischau to paschu un wehl leelatu spehlu israhdih strahdajoh un prohti yee tam masak turinama pabruhlejoht nela tals zitas Angku fabriku lokomobiles.

(Tarpmal wehl.)

Sina pahr ussaukteem Nihgā.

Teekaba-basn.: Krebsli-taistajs Karl Ludwig Segebrock ar Wilhelmini Kilius.

Pehteras- un Dohmes-basn.: Riht-Sibirtjas general-gouvernatora tschinovnees Dr. phil. Karl Ferd. v. Neumann ar Helene Berens. Bohdes sellis Joh. Rob. Jul. Grünsfeld ar Ida Friederike Dauber. Wirslochlotajs Adolf Werner ar Martha Emilie Ernestine Kügler. Bohdes-sellis Joh. Aug. Paul Schwenn ar Marie Aug. Dor. Boesche.

Gertrudes-basn.: Osselszela strahneels Jahn Tennishohn ar Lihsi Anzis. Skursteu flauzitajs Eduard Friedrich Langer ar Annu Sarting, dsm. Pluhme.

Jesus-basn.: Muhrneels Indrik Jaunzem ar Greetu Mihlais. Rutschteris Kaspar Eelstein ar Henr. Bebars. Strahneels Janne Andrei Grundberg ar Annu Kepsen. Atsleghu kalejs Ludw. Christiane ar Wilh. Wickberg, dsm. Faber. Saldats Johann Karl Jannewitz ar Mariju Klekis. Muhrneels Pehter Meesicht ar Kristini Kundisht. Dahrneels Christian Uhwe ar Lihsi Martinsohn. Fuhrmanu fainneels Jahn Baumann ar Mariju Malwine Julie Lügau.

Jahna-basn.: Bileteels salvats Jahns Krauklis ar Lihbe

Schwennis. Wihnu-schneels Janne Braunberg ar Juhele Liseite Neudorf. Maschin-meistars Heinrich Lange ar Annu Gertr. Martinsohn. Muhrneelu sellis Stanislaus Martinow ar Gottliebe Rosenberg. Atsleghu-kaleju meistars Fritz Bachmann ar Annu Leeping. Kurpneelu sellis Aleff. Linde ar Lihsi Mitrewitsch. No deenesta allaists unterofzeeris Gust Lasving ar Lihsi Kapostling, dsm. Bifeneel (ari Mahrt.-basn.) —

Mahrtiu-basn.: Bimmermanu-sellis Joh. Christ. Pauchineels ar Annu Mey, dsm. Jakobsohn.

Trih sweenibas-basn.: Slohlotajs un ehrgelneels Pehtor Podneel ar Kath. Wilh. Schmidt. Fabrika strahneels Joh. Karl Nollau ar Auguste Bauer.

Atfaunums.

Schi gada „Mahjas weesa“ 21mā numurā atrohdahs rafsis „Derige padohms, kā zilweku war natureht no labdarīschanas few un zileem.“ Tagad mums peenahēschas finas, kas mineto rakstau apsihme par netaisnu, jo tas atgadijums nemas tads ne-efoh. Janoschehlo, kā daschs awišchū-sinotajs naturahs pee pateefibas.

Gepirkshanas zenu-rahditajs.

Nihgā, tai 10. Dezember 1876.

20 garnizas rudsī malka — r. — l., kweeschi — r. — l., meeschi — r. — l., ausas 1 r. 25 l., grīku putraimi 4 r. 50 l., ausu putraimi 4 r. 50., meeschi putraimi 2 r. 80 sap., strai — r. — l., karupeli — r. 80 l. 2½ pudi ruppi rudsī-milli malka 2 r. 40 l. un — r. — l., kweeschi-milli 5 r. 50 l. 1 pudi rweesta malka 11 r. — l. lihdī 12 r., feens — r. 55 l., salmi — 45 l. 1 qfs (7 pehdas augsta un plata) bebrja-malka malka — r. — l., bebrja un alsfchau-malka — r. — l., alsfchau-malka — r. — l., preeschau-malka — r. — l., eglu-malka — r. — l.

Athbisedams redaktehrs Ernst Blates.

Gludino-fchanas.

Paltemal (Siguldas draudses) valsts-vezakais un strichwerls buhs 3. un 4. Janvar 1877, no pullsten 10—12 preelsh pufd. un no pullsten 2—4 puh pufd. Nihgā,

leela Wanaga mahsweetā,

Kalku-eelā, kur teem Nihgā dzihwodameem Paltemaleecheem, kas to wehlahs, pret waijadsgahm malkashanam jaunas pajes iedohs.

Gohdigas jaunas meitas

no semehm, lam patiklohs strohdereschau kreeini eemahzites, war pectiltees leela Sirgu-eelā № 21, 3 trepes angsti, netahlu no Gulbja apteeka. Ja wehlahs, war ari turpat kosti un dzihwokli dabuhi.

Behrui,

kas schenes stoblas apmelle, atrohd kosti un dzihwokli Stabu- un Jaun-eelu stuhti № 40, Minihala namā.

Pensioneeri

atrohd laipnu un lehtu usnemshamu leela Fuhrmanu eelā № 9, preelshējā namā 1 trepi angsti pee Berg.

Mahzibas stundas.

Sehni un jauni zilveli teel no labda kreeina stoblotaja, kas universitetes mahziba baudijs, us ekameni sagatavoti preelsh gimnasijas apvalgas un widus slasehm, kā ari preelsh birgeru real-stoblas un preelsh kreewu un Wahzu kreefloblas. Molkā ir mehrena; ari tur teel peenemti pensioneeri. Klābtalas finas māja Fuhrmanu-eelā № 12, 1 trepi angstu. Turpat teek pasneegta kreeua mahziba ka veeru spehlechana.

Sirgi preelsh braukschanas.

Bee pils Rītaures muishas waldbas ir no fci laita jaibloht sirgi preelsh braukschanas un issatu weetu dabujami.

Muishas waldbā. 2

Rauda

teek leeneta un wisadahm fadrāba un felia leetahm Pehterburgas Ahr-Nihgā Brunen-eelā № 3 weetu trepi angsti pa lab rohku.

Tai isslawetā wihnu-pagrabi

Skahu-eelā,
pee rahtuscha sem leelo pullstenu-bohdi pee

Rob. Jaksch II. beedr.,

Nihgā,

las jaw no 1844. gada pastahro, pahrdobd var taijnu un lehtu malku pa leelahu un masahm daļahm wisadas wihnu-fortes, tapat ari schampneri, runu un ihsto Augstas-vorteri.

Karl Gusslera

wihnu-pagrabi

I. Nedlich fungo namā, Kalku-eelā un stuhta dara wiſeem draugeem un pastahamem finamu, la wiſas wihnu-fortes no jauno goda valits dahegatā jauk to, la muita seila naudā jamalša. Tamēhē, ja labdam būbu labdas apsteleschanas un, tai nebūbu dahegat ja -aismalka, jaivas wiſeedsibas preelsh jauna gada ūdarīt.

At zeenīschana

Karl Gussler. 2

Nahwes fina.
Draugeem un rodeem daram finamu, ta muju mīlohts tehwōs.
Grischku Gustis Schanzbergis,
vehz ijas slimibas tai 30. Novembar fawā 70tā dzihwibas godā us muhīshigu dušu aismidīs. Pawadischanu notiks tai 12. Dezbr. vehz pufd. us Wez-Pevelgas kapeem. Zaipni iuhdam drangus un radus pēc wisa valglabaschanas kālti buht.
Dūli apbehdinati pakalpalikuschee dehli.
Grischku, 1. Dezember 1876.

Mahjas weesi ar peelikumu arīdjan war apsteleht pēc Garz F. Basdohnē.

„Par finu!“

No Posendorf pagasta valdīschanas (Nihgā-Walmeeras kreisē un Unturgas dr.) tohp. jaun ūvo finams darbīs, ka no īstenejus Posendorf pagasta-magasinās tāps tai 20. Dezember ūch. g. wairafahabilitaieem pēc tušlit staidru aismalshchanu pahdrohī labbi 200 puhri rufi un laboi 200 puhri anfas ar to pēmīnechani, ka labi ūauži rudsī un anfas un prohti masās bāķas.

Posendorf pagasta valdīschana, 25. Novb. 1876.
Pagasta wezalais: M. Niesberg.

Rahda weentule ūewwa war weeglu deenesta dabuhi us Daugavas tirgu mai-
ses bohde № 68.

Kweeschu klijas,

4 rubl. 50 klap. par virkawu jed 1 rubl. 12½ klap. par 100 mahrz.

Kweeschu miltus,

obira forte, 2 rubl. 50 klap. par 100 mahrz. jed 50 klap. par poħdu, pahrdohd

N. H. Vorhert, miltu-magashne.

Daru finamu, la esmu sawas Obgres, dīrmawas jaunu wilnas-fahrschanas maschinu eetaisjus un apfohlū latrā lailā labi apdeeneschanu. Bernhard Horra.

Schujamas maschines, naudas-skapjus, bisardus

wifleslakā iſwēhlē, pebz wifiaunakohs un wiflabahs konstruzijas taifisus, peedahwa ihsti lehti

F. Lüth,

Nr. 9 Smilchu- un Brühver-eelas stuhi Nr. 9.

Schujama bohmwilna, fidhs, adatas, elas, u. t. pr.

Naudas-papihrus.

Usdewu biletas no pirmas un oħras iſleenechanas, Widjemes un Kursemes atħalamas un ne-atħalamas ħħlu-grahmatas, bankbietetes, inftrixiones, Gelsch-Rihgas un Ahr-Rihgas 5½% fidlu-grahmatas, wifadas djesu-zelu aktijas un obligazjones un t. pr. peħl um pahrdohd pebz latrā laika weħritas

C. S. Salzmann,

Iantoris Rihga, Kalku-eelā, "Stadt Londones" trateeri, apalshejja taħschā.

Wehrts-papihru

pirkħana un pahrdohschana

peee

Danl. Minn,

Weħrietu-eelā, paċċha namā phee linu-swareem.

Weessbas wakars

ar dseendasħanu un danjoščanu Burineli pagħiġa namā 26. Dezember sch. g. no pullst. 5 p. p. tilo iſtrihlohs no Bewerina beedribas.

Rihgas Latw. beedriba.

1) Seturdeen, 16. Dezember, pliżi. 8. wal. — finat-nibas komisjjas gada-fapulze.

2) Swoħidien, 19. Dezember, pliżi. 8. wal. — teatris.

3) Beedru-fahrtas u 1877. gadu dabunamas beedribas namā. No 15. Dezember sch. g. beedrikai ar jaunħam beedru fahrtiem tilis phee weegħi waħra peelaist. Preeskħnezziba.

No zensures atħweħlis. Rihga, 10. Dezember 1876.

Direkħis un dabuġas phee bilsu- un grahmatu-direkta ja ġnejja Blaġe, Rihga, phee Beħterha basnijas.

Seħħi

19. Dezember sch. g., p. 4 p. p., general-fapulze. Dena-sabħiha: 1) Reħklu nobohschana un reviderejums; 2) Jaunas waldej zelħħana; 3) Beedru naudas nofajiħħana; 4) Kahdi preeskħlikumi no komitejs puċċi. 3. L. L. B. preeskħnezziba.

300 rbl. pateizibas-alga.

Ta' nakti no 29. u 30. November sch. g. ir-ri manu Maflawas Aħ-riħġa leelā eelā Nr. 45b, G. J. Malteħewa namā buhdama ahdu-fabrika jaċċi eelausħanohs iżżeqgħas: fahdas 170 firg-ahdas, 50 traħna-jult-ahdas, 10 degħiha, 10 uswellamahs-ahdas, 300 pahri saħħabu leeli (Schichten) (newalżett), 600 " preeskħi-għabali (Borschihe) newalżett, 100 " lapas (Blätter), fà arri nesnams fl-kaflis pestał-ahdu; tas, kufu man palihx-setu sagħażiż leetas aktar roħla dabuħi, dabuħi augħiżha apfoħlu pateizibas algi.

Karl Eüssler,

Kalku- un Bastei-Bulewara-eelu siġħi, pretti
J. Redlich t. englisku magashne.

!Dasħadi biseneefu eeroħt-schi!

tee wi fu - gresnake un ar id san leħtakee
rewolweri

ar preeskħas- un pakal-puses laħdescħanas-eeriki,
furi teek nosaukti par:

Aħħadha, Kolta- un Lesanħen-e-revolwereem,

tad weħl arid san diwu- un weena-stohbru jaħtneefu, gebgeru, jaftes un feskħas-pistoles jeb terzeroles, gebgeru jeb breeħħu duntiċhi, jaftes naschi ar dasħadeem eeroħt-schem, skroħschu- un pulvera-ragi un maki, jaftes-tauri un pasturagi, pistongas jeb kaparinas no Wahju, Englantes un Franzużiżu fortehm, pistongu-dohntes no misna un jaun-fudraba, — muhsu, Belgijas un Englantes sejjes skroħtes un sirnu-loħdes, teek wairumā, kā masumā par meħrenu mafu pahrdohi ta'

weenteejja, wiċċi-wezata un gruntiga

J.

Redlich

Englischu

magashne.

Lokomobiles

Fułamas maschinis

is Musson Proktor fabrika no 10, 8, 6 un 3 firgħ-speħħa, schi beidsama tapat pilnigi sorteeretu skaidru labbu iſtuldama, puf til fmagħa un par taħdeem

1000 rublu leħtakha

neħha astu firgħ-speħħu maschinis (Garnituren), un tad ta' tikai puf til dauds straħħ-nekk pagehr, tad-wiha iħpaċċi preeskħi masakeem grunteeffem deriga, — dabuġama phee

Ziegler un beedra,
Rihga, leelā Pils-eelā Nr. 19.

No polihejjas atħweħlis.
Te flakt peelikums ar fludin-aħħanahm.

Peelikums pee Mahjas weesa № 50, 11. Dezember 1876.

Baggata wihra testamente.*)

Preefsch ne zik gaddeem nomirre Parise D. kungs, gauschi mihligs wezzichts, ko laudis leelijs, ka winnam peederroht wijs masak diwi milljoni franku, un bes tam wehl glihta muischina, ko ar wijs dahrgakahm skunst-leetahm bij istrohtajis. Seewa tam jau fenn bij nomirruj, un kad winnam nei behrnu, nei turu raddineeku ne bij, tad winna draugeem, un to ne bija mas, labprahrt buhtu patizzis finnaht, ko tas fawā testamentē spreedischoht. Winni jo wairak pehz tam fahroja tadeht, ka D. kungs mas mehnetschus preefsch fawas mifchanas faweeem mihleem draugeem un pasifstameem bij fazzijis: ka us preefschu gan dabbujschoht redseht, zik lohti wijsch pehz tam effoht dīnnees, pateizigs rāhditees teem, kas winnu pateesi mihlejsch.

D. kungs ariveen par faweeem draugeem un pasifstameem, ka arri par teem, kas tam dauds mas radda, — ja teem truhkums woi nelaime usgahja, pee kurras tee tik paſchi swainigi ne bij, — katu brihdi labprahrt un isdewigi bij gahdajis.

Kad D. kungs bij nomirris, kad winna notars L., kas to va dands gaddeem jau, kad waijadseja, pee teefahm bij aifstahwejis, — kahdus 40 fungus un dahmas, starp kurreem jauni un wezzi atraddahs, vee few likka atwehsticht, lai teem ta aifgahjeja testamenti preefschā laſſitu. Ta nelaikis bij wehlejis dorriht. Pehz tahs paſchā Parises nabbageem pirmā weetā kritte weens millions franku ſlaidra naudā un wijs, kas eehahschoht par tahm leetahm, ko pahedohschoht, bes ween, ko testamentees zehleis zitteem wehl atwehlejis.

Wezzais kungs gauschi ſmallki un apdohmigj bij darrijis, fawas mantas ne wijs isdallidams, ka winnam kassim paſcham buhtu patizzees, bet kattram no faweeem augfchā minneteem 40 draugeem pehz ik weena fahrtas, eeraddumeem un waijadſibas.

Weena dahma winna dahrgus kaltus afmeaus, no kurreem wijsch fawā muhschā leelu pulku bij falafijis un ſapirzis, daudſtreis brihnidamees bij ſlawejufi; fchā wijsch no teem zitus lohti ſlaiftus bij atwehlejis libds ar naudas ſummu, lai tohs gredſends un kruhſchu ſprahdses warretu eelift. Jauns mahliders dabbuja 6000 frankus, lai us Italijs warretu reischt; zitus atkal ſlaiftas bilden un dahrgas Wenezijas glahses; zis atkal, kam masa muischina peederreja, nelaika wahgus un ſigus; weena palkawneka atraitne, — gan winnam raddu, bet rohlu, un knappibā dīhwdama, — meebeles preefsch trihs istabahm un winnas 17 gaddus wezza meita Maddaleene 6000 frankus, lai iſmahjitohs par muſkas aumeiſteeni.

Schahs dahwanas pehz wehrtibas wiſſas libds bij weena tik pat leela, ka ohtra, un kohpā isneffe 240,000 frankus.

D. kungs testamente faweeem draugeem un radeem wehl no ſirds pateizibu fazzijis par to mihlestib, ko tam daudſlahrt iſtekuſch, tohs nu wehl luhdse, winnu arri us preefschu wehl mihiſgi peemineht. Ka par faweeem ſalpeem un ſullaineem baggati bij gahdajis, par to neweens ne brihnijahs; jo wiſſeem ta wezza funga mihiſgi un ſcheliga ſirds bij ſinnama. —

Kad wiſſas ſchahs atwehleſchanas bij iſlaſſitas, tad tee man- tineeki wehl paſchā gallā no testamentees rakſteem dabbuja dīſre- deht, ka D. kungs wehl Franzijas bankai bij dewis glabbaht maſu lahditi ar 1 millionu franku, un wiſſi mantas-nehmeji tikkā uſaizinati, par gadda laiku, — 10tā Dezember, — atkal pee ta paſcha notara nahkt. Tas pats tad to lahditi

* Pehz zein. faralſtitaja wehleſchanas ſchahda rakſiba patureta. Red.

attaifſchoht, un winni dabbujschoht finnaht, kurras no wi- neem tas nelaikis to baggatu mantibū wehlejis.

Kā apſtulbuſchī tee mantas-nehmeji ſkattijahs jits us zittu. Kurfch gan buhs tas laimigais? No testamenteſ wahr- deem it neka ne warreja noſkattitees, un ar wiſſadahm doh- mahm ſirdi tee no notara iſtabas aifgahje. Zitti no teem bag- gati apdahwinateem D. kungam no teefas pateizigi bij par to jaunu mihlestibas leezib, ko teem bij dewis. Zitti, dohma- dami, ka winneem tak wairak buhtu nahzees, ar ruhltu ſirdi mahjās aifgahje, un pat paſmehjahs var to, ka pehz aifgah- jeja wehleſchanas teem par gadda laiku wehl reis vee notara effoht janahk, lai no jauna dabbuſti erotees, ja zitam fah- dam tas millions franku friſtu, un ne winneem! Bet ja tai lahdite warbuht kahds ſpreedums atraſtohs, kas par ſlahdi teem, kas ne nahleſchoht? Gribboht woi ne gribboht, — tik labbi effoht janahk, lai kassinu leelu mantu ne paſphele.

Wiſſu wairak ta jauna meita, Maddaleena, preezajahs; tai nu bij 6000 franku rohkas, un ar to peetikka, ſmallki iſmah- jitees muſkas ſkunſte. Winnas mahle arween ſnappi bij dīh- wojuſi, tik ka warredama iſtift ar to, ko no frohna dabbuja; tomehr winna nekad no ta baggata D. kunga valihsibū ne bij luhgufes, lai ſchis tai gan raddu bija. Baggatas dah- wanas ta tik labb katra jauna gadda deenā no winna bij fa- nehmusi, bet zittu arri it neko. Ta jauna meita, kurras gauschi ſlaifta un lohksana balsiſ biſ, weenu paſchu reiſi, kad ta D. kungam kahdu dſeeſmīm preefschā dſeedajuſi, ta pat tik bij fazzijis, ka gauschi laimiga buhtu, ja dſeedaſchanas ſkunſti grun- tigi warretu iſmahjitees, un ta par fawu ustureu patti gah- daht. To tas mihiſgais D. kungs ne bij aifmifis, un Maddaleena tam no wiſſas ſirds par to pateiziga bij ne tik ween tai brihdi, kurrā tohs 6000 frankus ſaſehme, bet iſkatru deenū kurrā ta arween wairak warreja eemahjitees ſkunſti dſeedaht un ſlahtaku tik tam mehrkam, ko gribbeja panahſt.

No tihrs mihlestibas un pateizigas ſirds dſichta, Maddaleena pirmā ſlaidra ſwehtdeenas rihtā taifjahs eet us kapfehtu, ſawa labdarritaja kappu apmekleht. Winna pulku ſaujinu bij gahdajis, ko kappu puſchkoht. Bet ka winna ſatruhlaſs, kad to pawiſſam nekohtu atradde.

Medsams bij ar azzim, ka no tahs deenā, kurrā to mihiſlu wezzo bij glabbajuſchī, neweens nei rohku ne bij preefzis. Dur ne atraddahs vee ſchā baggata un ſcheliga wihra duſſas- weetas nei kruſts, nei zitta lahda peemineſchanas ſihme! — Eet vee kapfehtas uſrauga, kam ja-uſluhko us kappeem, un tam praffa: woi tad it neweens par ſchā kappu ne behda- joht? — Schis tai neka ne ſinnaſa fazzijis, ka tik ween, ka winnam deht ta paſcha nekas ne effoht pawehlehts.

Maddaleena nu gahja pee ta notara funga, no kurras roh- kahn ta fawus 6000 frankus bij ſaſehme, un tam ar oſſa- rahm azzis ſtahtija, kahdā pohtā ta to kappu atradduſi. Schis plezzus ſarahwis, un it ka tam tadeht gauschi ſchel buhtu, tai atbildeja, ka D. kungs ſawā testamente wiſſas makſa- chanas, kas pehz fawas nahwes wehl buhſchoht, ſmallki effoht uſſihmejis un preefsch ik ſakras to waijadſigu naudu noteizis; bet preefsch ſawa kappa lohſchanas neko ne effoht atwehle- jis, — naudas preefsch tam arri ne effoht fur nemt.

Tai jaunai mitai azzis pildijahs ar aſſarahn. „Ne, — ta winna iſfauzahs, — , ta tam wihram kappā ne buhs duſ-

feht, kas tik daudseem preeku gahdajis un assaras schahwejis! Mans ammats buhs schis: winna kappu puſchkoht un kohpt!"

Ta mihta meita tukfhus wahrdu nebij runnajusi. Ne zik ilgi pebz tam glihts krists ar aiegahjeja wahedu kappa galla stahweja, un pats kappi isflattijahs, ka fmiks mass dahrisch, furra wiffadas puſkites seudeja. Maddaleena un winnas mahte to kluſſu weetinu eemiblejuſchais, turp daudskahrt gahje, to kohdamas un puſchlodamas.

Pebz gadda laika ta mafa lahdite no bankas tikkla isinemta, un preekch wiffu mantineeku azzim attaifita. Lai paſchā atradde, bes taks jau minnetas naudas, arri wehl rafstus no paſchā D. lunga rohkas. Tur ta bij lassams:

"Lai desmit reis jau fawu testamenti biju usrafstijis, un to arween atkal esmu atmettis, tapebz ka galla nela ar to meeran ne biju. Kam dauds mantas ustizzetas, tam arri buhs gruhta atbildeſchana par to, ka ar tahm darrijis. Man likahs labbi, leelu dasklu no fawahm mantahm ustizzigeem un deewabihjigem zilwekeem ustizzeht, un, zik warreju, par to gahda, ka arri us preefchū ar tahm ta pat noteek. Daschis ar mihligem wahrdeem man teizis, ka tas man no drauga pusses stahwoht, un tik pebz tam dsennootees, kas Deewam patihkams. Bet tik Deewas ween zilwela firdi pasibst, un tapebz es ne finnu, woi pawiffam, un kam ustizzeht. — Paſaulē nu aug dauds flasfas puſkites; bet man leekahs, ka weena no flasflakahm, bet arri rettakahm, irr pateiziba. Lai nu neweens par to ne fmnejahs, ka tik pateizigam zilwelam ween gribbu atstaht to dasklu no fawahm mantahm, ko pats, gruhti strahdajoh, ar Deewa schehligu palhgu ſew esmu pelnijs un gahdajis. Es wiffus lihds, ar furceem dſihwojis, esmu meklejis eevreezinah; woi tad nu ne warretu jerreht, ka tee, kas daudskahrt pee man nahluſchi, un ko arween ar preeku un mihligi esmu usahmis, arri reis ne buhtu wehlejuſchees, mannu kappu apmekleht, furra weens ustizzigs draugs duſs?"

Pats esmu wehlejis, mannu kappu nekohtu atstaht, un ar laiku wairs ne finnahs, kur tas bijis, ja ne atraddisees, kas no labbas firds par to gahda. Teem draugeem nu, kas mannu peeminneſchanu gohda ar to, ka to atstahtu duſfas-weetu kohp, ſcheem gribbeju ustizzibas un pateizibas ſihmi doht. Es tapebz noteizu: ja gadda laika pebz mannas mifchanas wairak, ne ka weens pats, buhtu atradduschees, kas mannu kappu kohp, ſcheem to milljonu franku isdallih, ta ka weens tik pat dauds dabbu, ka ohtes un ja tik weens pats man tahdā wihsē buhtu peeminnejis, ka schis weenais wiffu to summu dabbu.

Bet ja gadda laika neweens ne buhtu atraddees, kas manni ſho mihlestibas-darbu buhtu darrijis, tad lai arri ſchis millions manneem manu-nehmejeem, tas irr: Parishes nabageem, friht."

Ar azzim bij redsams, ka ta nabbaga, gohdiga Maddaleena wiffu mantibu bij panahkusi. Un winna arri tahdija, ka zee-niga bij, weena schehliga un uetizziga wiha mantineezu buht. Tas ſelts winnas rohla valikka par awotu, no ka winna uhdeni fmehle un dauds noſlohpuiſchus dſirdinaja, — valikka par svehtibu dauds tahdeem, kas truhkumu zeete.

G. G. G.

Is weza ſaldata atminahm.

1847ia gada mani nodewa ſoldatōs, kur mani lelgabalneeleem pefchlihra. Wirsneeks muhju treſchai baterijai bija

W. leelskungs, lohti guðrs wihrs ſawōs amatōs, bet zitadi deesgan ehrmohts zilweks. Tagad wiſch jaw ſen no leela pauehlneeka tur augſham aiffauktis no ſemes us muhſchigo leelo garniſoni. Lai man pahr wiha dabu dauds nebuhtu jaruna, tad jums poſtaſtijchu kahdu gediſumu, kas wiha tikumus dauds labaki iſſkaidrohs neka es to ſpehtu aprakſtiht.

1850ta gada muhju baterija stahweja B. pagastā fortelōs. Tureenas ſemneeki Deewas ſina ſamdehl bija us mums ſaniknojuſchées un muhs pee krohdsneeka eekohrtelejuſchi. Krohga mums klahjahs dauds nejaukaki nela kafermā, jo bijam 30 wihrū gluſchi knapā ruhmē fabahſti. Muhju wirſneeks laikam bija dabujis ſinah, ka wakarōs ſtipri ween kahrtis ſitam, jo nejauſchi iſnahza pawehle: "Katr, kas pee kahrfchu ſpehles us nandas tilks peekerts, dabuhs ſeſchais deenah bahrgā zeetumā fehdeht." Bet mehs nebijam plahpas, kas newareja mutes tureht, un ta tad fehdejam kaftru wakaru ap galdu trumpes zirſdam, kad us reis iſdsirdam kahdu beedri fauzam „uſmanat!" un wirſneeks ar ſeldwebeli eenahza.

Eckam naudu un kahrtis ſpehjam paſchlep, jaw wirſneeks bija pee galda klahnt un pawehleja: "Spehlejat fates tahlak, lai ſeldwebelis war peerakſtiht to nebehdeeku wahrdu, kas manai pawehlei nepaklauſa." Neweenam nelikahs buht kreetnas duhſchais us ſpehlejchanu, kamehr wirſneeks beidſoht uſſauſdam: "Nu, waj drihs buhs!?" muhs pefpeeda tahlak ſpehleht. Tai galda galā, pee kura wirſneeks bija noſahjees, fehdeja baterijas wezakee unterofizeeri un taisni wirſneekam vreckjhā zaur ſaweeem nebehdigeem ſtikeem paſihſtamais bombardeeris Sarinſch. Schis bija preefch wirſneeka eenahſchanas grubejis patlaban pefiſt us ſtukukas, bet tagad kahrtis apſkatijees, taſs ar paſihſtameem wahrdeem „es paſu" us galdu nometa. Te wirſneeks, kas ari wiha kahrtis bija paſkatijees, pefpechti iſſauzahs: "Bombardeeri, fo nu? Waj ar tahdahm kahrtim negribi ſpehleht? Tu jaw tihri traſs eſi, wihi neweena paſchā ſtika nedabuhs! Eij nohſt! ar tahm kahrtim pats ſpehleſchu!" To ſazijis wiſch azumirkli bija noſehdees bombardeerexa weetā un ſauza iſſpehledam: "Trumpe, wehl reis trumpe un nu naht duhſe!" Wirſneeks riktiгi noſehma wiſus trihs ſikus un bija weſelas 12 ſapeikas wiſejis; taſs patalban kule bahſchoht wiham pefnahk Sarinſch, paſemigi waizadams: "Wirsneeka kungs, waj ſeldwebelis juhſu wahrdu ari lai peerakſta?" Wirsneeks fmeebamies atbildeja: "Kad devini pehrloni ſaſpertu — tew taisniba, nu jaw pats ſawu pawehli esmu pahrkaphis! — Feldwebeli, met labaki meeru ar peerakſtichanu, lai man nebuhtu paſcham ſewi jaleek zeetumā eebahſt; un juhs, krohgus papa, atnejat maneem lelgabalneeleem mužiā aluš, jo nowineto naudu tachchu newaru lihdsnaemt!" Drihs mužina bija us ſtekeem un djebram zauru nafti, urah kleegdami us wirſneeka weſelbahm. Pahr ſohdu ſinams neweens wairs nedohmaja.

Sliſtaki nogahja zitā reiſe, ihpafchi man. Bija 1851mais gads, kad D. zeetokſni ſlahwejam garniſone. Gan ſapratifeet, ka mums 50 lelgabalneeleem un kahdeem 250 kahneeleem tur dauds laika-kawekta nebijā un muhſu darbu ari newareja par wiſai leelu noſaukt, jo zeetokſchua wahrti krehſtai metotees tika ſleghſti un tad waktneeku tik lab ka newaijadjeja. Difchuhres wirſneeki tapebz ari pa naftim labprah negahja, waktis pahr-raudſidam, bet weenigi tikai nogahja us hauptwachi un tur ee-rafſtija waktis-grahmatā, ka waktis wiſas atraduſchi kahrtiā. Tapebz now ko brihnitees, kad ari waktneeki ſawus uſdewimus newiſai ſihtigi iſpildija, bet waj nu kahdā pawehnes kah-

tinā eelihduščhi guleja taifna wihra meegu, jeb waj ari weens ohtru usmeklejuščhi tehrseja laiku kawedamii.

Bija Janwarim beidsotees un, ka mehs noſauzam, tihrs funilaiks. Sala pahral par 20 grahdeem un pee tam putenis ſmalko ſneegu tihi beskaunigi dſina katrā zauruminā, pat nahſis eekſchā, — nahts bija tik tumſcha, ka pat ſawas rohkas preekſch azim newareja faredsch. Es ſtahweju leijā pee wahreem us walts, biju ſew kluſu faktinu pawehni iſraudsijis un buhtu tur gluschi labi iſtizis, ja us wales augiſchā tahdi paſaidni nebuhtu bijuſchi noſtahditi, kas mani weenadi kaitinaja. Juhs ſinafeet, ka pehz wahrtu flehgſchanas waktneeks leijā tik zaur uſſaukſchanu teek pahraudſihts. Ja nu lahds no augiſchejeem waktneekem iſnahza, tad winſch katu reis man uſſauza: „Waktneek pee wahreem!“ un kad es, ka pawehlehts, waizaju: „Kas tur?“ tad ikreis par atbildi dabuju: „Tu eſi gatawſ telſch!“ Ta es minetā wakarā biju wairak neka 20 reisu tiſis iſnerohts, kad atkal no augiſchaſa tſlaneja: „Waktneek pee wahreem!“ Dohmadams, ka atkal lahds mani karina, es duſmigi atſauzoz: „Lai juhs weins rauj, juhs paſchi eſat teti!“ Te no augiſchas gluschi ne-aprastā balſi norihbeja: „Lohps, waj tu traks?!“ un nu tikai pats ſew par ne-iſſakamahm bailehm paſinu ſawa-wirsneeka balſi, kas ſho nahts pirmo reisu bija nahzis waktis pahraudſidams.

Kas nu notika, tas weegli favrohtams. Es tiftu tuhſlit no waktis atlaiſſ un us leelo zeetumu aiſwests. Kameht pah ſawu ſafohdito atbildi un zeetuma-ſtrahpi pahrdohmaju, te atwehrahs durwiſ un eenahza tſchetri nelaimes beedri, ko wirsneeks us ſawa nelaimiga nahts gabheena bija pa nezeleem fatwarſtiſis.

Virmee trihs bija kahjineki; wirsneeks winus bija westi us walts weetahm nomeklejees un beidscht tohs kahdā peemihligā pajumtā atradis, kur tee pihpēdamī un dſerdamī ar daschadahm paſakahm laiku paſadija.

Bet muhſham nereditā mundeeri bija atrasts un us zeetumu noſuhtihts waktneeks pee mantu-nama, leelgalneeks no ſtahs baterijas. Wina apgehrbs paſtahweja no krela, vihta woiloſa tupelehm, ſchinela un brunu-zevures! Un ſchahdā apgehrbā nabadsiſch bija weſelu zetordalu ſtundas, pee 21 grahdu auſtuma, laukā neſchelhigā ſneega-putenī pahrzeetis! Sohbi winam kabeja un winſch pahr wiſu meeſu drebeja. Tikai pehz puſtundas laika winſch bija tik tahtu atkuſis, ka wareja trihze-damā balſi ſawu nelaimi iſſtahſtiht.

Mantu nama preekſchā us walts ſtahwedams winſch bija pee kahdas tur noliktaſ ſtegabalu laſetes atſpeedees, bet ſtahwoht wiau auſtums ta pahrnehma, ka waijadjeja atkal zaur ahtru ſtaigaſchanu zik nezik jaſilditees. Prohjam eijoht wiſch nemai nemanija, ka lahds pee laſetes atrohnams ahkiſ winam bija biſſes eekehrées, un ta tad notika, ka weens biſchū ſeels no augiſchas lihds apakſchai pahrlipſha un nekaunigais wehjſch to ta ſeeweefchu preekſchautu wareja pliwinah. Pee 21 grahda ſala un ſneega-putenī ſohti nepatiſhmas gadijums! Kahdā tuwā namā, kur lahds wirsneeks mahjoja, uguri eerandſiſis, wiſch lihda tai eekſchā, gribedams no wirsneeka deentſhika biſſes aifnem-tees. Tas ſawam beedrim ari labraht bija paſihdſigſ un ſneedoſa neween biſſes, bet ari itin ſiltus kamsohlus, ko us krela apakſch mundeera paſiktees.

Leelgalneeks bija patlaban lihds krekla no gehrbees, kad ahrā iſſiſda ſauzam: „Waktneek, pee mantu nama!“ Bailes wiſu pahrnehma, jo wiſch bija wirsneeka balſi paſinu. Den-ſchiks bija attapigals, tas mudigi atwehra lohgu un zaur ſho

nu leelgalneeks atſauzahs ka peenahlaħs: „Kas tur?“ un ari atbildeja wirsneekam us wiſu ohtru ſauzeenu: „Pahrluhks!“ pawehleto atbildi: „War gaxam eet.“ Saprohtams, ka wirsneeks nu ſahks waktneeku usmekleht un tapehz leelgalneeks ſkaſchi apmauza tupeles, uſlika kaſku un ſchineli apnehmeeſ, ar pliku ſohbenu rohka, iſmetahs pa durwiſ ahrā us ſawu weetu.

„Kur tu biji?“ wirsneeks wiſam preti ſauza. Tai aju-mirli, kura waktneeks gribuja atbildeht, wehtra ſagrahba ne-aiſpumpatu ſchineli un atrahwa to walā, wirsneeku zaur ne-redſetu uſwaku iſtrazedaſama.

„Waj tu eij kekaſas? wiſch uſblaħwa no bailehm un auſtuma dreboſham leelgalneekam, tam ſchineli pawiſam no-raudams. „Waj tu, ſuna-purna, veedſehrīs jeb traſs, til aukſtā laikā ar ſchahdu apgehrbu us wakti naħħdams?“

„Wi — wi — wirsneeka fu — kungs, wirsneeka kungs, es ti — tikai g — gribuju — —“

„Turi muti, lohps, jeb dewinideſmit dewini tuhſtoſču bom-bas un granates uſ tawas galwas ſaſchliħdihs! — Marſch zeetumā!“ ta wirsneeks wiſam bija pawehlejis un wiſu pee muſis ziteem nojuhtijis, kur pee filtaſ krahjns daudſ labaki klah-jahs neka laukā.

Ohtrā deenā tikam pahrlauſti un noteſati. Wezais bija puhlejees muhſu ſohdu pamaſinah, jo tikai dabujam — es „deht deenastā ne-attautas atbildes“ tſchetras ſtundas, waktneeks krel-ſiſis „deht nepaſtau tu drehbu wakſchanas“ trihs ſtundas un tee trihs kahjneeki „deht nepekkahjigas uſwefchanahs us walts“ kafra ſtundai „ſlenti neſaht.“ Turpreti tai wakarā pahr-luhkodams unterofſeeriſ tika „deht paſaidnibas“ us diwi dee-naħm apgeetinahs. Tapehz behrni, eſat us walts uſmannig, lai jums tapat nenoteek ka muſis wiſa nahts, kur pats wirs-neeks nahza pahrraudſiht. —t.

Behruu-joħfi.

Tehws: Kapehz tu ſawai mahſai ſiti?

Dehlens: Tapehz ka wiſa man ſita.

Tehws: Kapehz, meitin, tu brahlim ſiti?

Meitina: Tapehz, ka wiſch man pehz tam ſita.

Dehlens: Mamin, dohd man ari peena!

Mahte: Ne, zitadi preekſch mahſinas nekas ne-atleef. Eij atnej man kruhſinu iſ ſlapja.

Dehlens eet, bet atnej diwi kruhſinas iſ ſlapja.

Mahte: Kapehz tad tu diwi kruhſinas atneſi.

Dehlens: Es newareju weenu atrast.

Tehws: Sehn, ſche tew aluſ! Bet nedſer par daudſ. Puſi atſtahj preekſch brahliſcha.

Dehlens glahſi ap-klatidamees ſaka: „teht, glahſei puſes naw.“

Ar i E i g a.

Tiħrum. Kas tad tew nozis, ka taħħid dohmigis iſſkatees?

Inga. Biſadas nepatiſhmas. Reis ſazju: „Kas blehdibu dara, ir blehdis,“ un reds ſchū nu! kafra wiſinigais man kluhp wiſu, ka tam goħdu aifahrīs, jo wiſch blehdibu nedaroht.

Tiħrum. Ko te ko beħdatees jeb briħnotees, tas jaw gluschi pehz dabas: kafra wiſinigais jaſetahs ne-uſaizinahs pret jeb kuru awwainoſhanu, biħda-nees, ka to nejohi uſ ſiħħi. Tu tat-ſhu to wezu paſaku ſini no wiſa, kas ne-apjuhdsejhs leedsahs un nodeewojahs, ka ne-eoħt goħwei ſapleħto teļu ſapleħfis.

Graud i un se e d i.

„Tu“ un „Juhs.“

Zeen. lafitaji netaunosees, kad par diwi wahrdineem rafstichu, ko mehs famâ fadsihwê weens ohtru usrunadami leetajam un tee ir: tas wahrdinsch „Tu“ un tas wahrdinsch „Juhs“ (weenflaitli).

Agraki, kad wehl Latwju tauta nebij mahzita, kad ta wehl bij lunga klausitaja, tad jutahs wi si weenlihdsigi un usrunaja weens ohtru par „Tu.“

Wehlaki nahza labaki laiki: nahza ihsta brihwiba, lihds ar brihwiba wairojabs turiba, lihds ar turibu nahza skohlas un wairak patikschana us skohlahm. Te redseja weens, ka wina pasibstams ir turigaks neka wijsch, ne-usdrihlestejahs wairs winu par „Tu“ usrunaht, usrunaja winu par „Juhs.“ Te smaja obbris, ka wina pasibstams ir skohlohts, ne-usdrihlestejahs ari winu par „Tu“ usrunaht, apzeenija winu ar „Juhs.“ Kad ari fahza fwe schneekus wairak ar „Juhs“ usrunaht. Ta tad eenahga muhsu farunâ tas zeenishanas wahrdinsch „Juhs“, lai gan wehl fakti ir muhsu mihlâ Tehwijâ, kur wehl wiwairak par „Tu“ usrunajahs, lai ar' buhtu pat fwe schneeks buhdams. Bet ar laiku gan pahrvehrtisees un atnahs laiks, kur latris to ohtru, kad ween nebuhs draudsibu dewuschees, nedf tubwneeki buhdams, arween par „Juhs“ usrunaees.

Gauscham wehlejams ir un paliks, ka mehs Latweeschi mahzitu un mohdinatu wi si fawu jaunibu, pat behrnus, fwe schneekus, lai tee buhtu lohdi buhdams, arween par „Juhs“ usrunaht un ne ta ka tagad mehds notift, ka daschu wezaku behrni wehl fwe schneekus par „Tu“ usruna, kas ne isklanjahs wis til jauki un peenahzigi, bet dauds labaki un peeklahjigaki buhtu, kad usrunatu ar „Juhs.“

Ta tad mehs efam redsejuschi, ka tas wahrdinsch „Juhs“ ir weens zeenibas pilns wahrdinsch.

Bet tas wahrdinsch „Tu“ ir atkal weens draudsibas pilns wahrdinsch.

Kad lahdus starpa draudsiba ir radushehs un zeeschaki wehl wairojabs, tad tas wahrdinsch „Juhs“ paleek ta ka fwe schneeks. Kad wini ir draudsibu dsehrujchi un ka ihsti draugi palikusch, tad tas wahrdinsch „Tu“ fcheit ir weens draudsibas wahrdinsch. Kad mihlakais „mihlako“ no wi sas firds mihlo un fchi atkal winu, kad obu firdis mihlestibâ weenotas, tad tas wahrdinsch „Juhs“ paleek wineem ka fwe schneeks. Kad wini weens ohram firdi atklahjuschi un „ja“ wahrdus dewuschees, tad tas wahrdinsch „Tu“ wineem ka weens jauks draudsibas wahrdinsch, ka weens sehgelis winu zeeschaki norunai un firschu apnemishanai.

Bet mumis Latweescheem ir weens nejauks eeradums un tas ir tas: „Kad mehs ar lahdus, kaut gan lihds tam buhtu usrunajuschees par „Juhs“ lihds ka tik naidâ nahlam, tuhlit falkajamees par „Tu“ dohmadami, kad tas wahrdinsch „Tu“ ir lahds flikts un nejauks wahrdus. Teem, kas ta dara, teem wilahs gauschi.

Gan teeja, ka ar to wahrdus „Tu“ gan waram ohtru isehsicht un apkauneht, bet tur tas wahrdinsch „Tu“ naw wainigs, nedf ar' flikts, bet tik tas ween, kas ohtru par „Tu“ usruna, kad winam tas pehz pateefibas nepecklahjahs. Jo pat ar to labglo wahrdus war ohtru apkauneht un to pahrsmeet, kad til ween lahds gekis to grib.

Ta tad: lai dsihwo fweiki tas wahrdinsch „Juhs“ ka weens zeenibas pilns wahrdinsch, bet jo „fweiki“ tas wahrdinsch „Tu“ ka weens draudsibas pilns wahrdinsch.

R. M.

Grandini.

Safohdita slohpshana pehz selta un fudraba, us kureeni tu aistrauiji firdis?! Un ak, safohditas firdis, us kureeni juhs nefat to seltu un fudrabi?!

Isshkchrdefschana ehd brohlasti pee pahrpilnibas, pufdeenu turu pee truhkuma un — nakti gut pee kauna.

Ir weens mirdedams zeltch, kurch us tumfibu, un weens ar seltu aplahts leelzeltch, kurch us nabadsibu aistwed; isschkehrdetajs us teem staiga.

Garâ-fpehjigem zilwekeem ir tik dauds fwehku-deenu, ka ziteem darba-deenu, jo wini ar preeku wi si darbus strahda, un laiks wineem tahdâ wijsâ paleek ahtri aistezedams; bet flinkam (garâ-wahjam) ir fwehdeena par ihsu un — darba-deena par garu.

Turi tawu firdapsinu tihru: tad tew ir weens dsihwibas speekis, kurch nekad nefaluhst; tad tew ir weens meera un preeka engelis, kurch nekad tewi ne-atfahj; tad tew ir weens preeku-awots, kurch nekad ne-issihkst.

Laba firdapsinu ir labaka ka diwi leezineeli. Wina isdelde tawas behdas, tapat ka faule ledu. Wina ir aka, kad tew flobpst, speekis, kad tu grimsti, patverfme, kad tewi faules karstums speesch, un — pehdigi tawas galwas-kifens us nahwes gultas.

Ac tihru firdi us debesi raudsicht un fajust, ka: Deewos, manse Deewos ir mana palaufchanahs, kura laime, ak zilweks, wat gan tad wehl leelaka buht!

J. Zers.

Tautas gaismotajeem.

Lab' jums, kam ustizejis Deewos,
Mest brahlu firdis dsirsteles,
Kas mihlestibâ, gaismâ deg.
Ak nepeku stat zihnotees!
Kad truhkums speesch un launee spaida,
Tad atminat, ka wi si tas suhd,
Ka wi si gohds nedf suhd, nedf truhd,
Kas freetneem zihuitajeem fmaida:
Ka simtahm lausku atbalsas
Jums ilgi slawu standinahs.

Bet wai, ak wai, ja zenshatees
Juhs prahlus meleem aptumshoht,
Ja meleem pelnat zepeschus.
Juhs launu, lahusus brahjatees!
Kas sinah gribs, pehz gaismas lauschahs,
To tumfa ilgi nemahnihs,
Kas juhsu tihlus faraustibâ,
Kas aplahrit brahleem faistahs, glauschahs.
Un juhsu aufstas kapmalâs
Nedstrdehs filtas novuhtas.

Br.